

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Eduard Sitař

Název práce: Historie bojů o víru na Mělnicku v období selského povstání a jejich ohlas v dobové literatuře

Školitel: prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Odevzdáno na Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

83 stran textu, obrazová příloha

Předkládaná bakalářská práce se věnuje dvěma tématům souvisejícím se selským povstáním v Čechách roku 1680 – průběhu povstání na Mělnicku a jeho obrazu v krásné literatuře. Při práci na prvním z uvedených úkolů se autor opírá o sekundární literaturu a edici Elišky Čáňové *Prameny k nevolnickému povstání v roce 1680*. Analýza beletrie se zaměřuje především na tři romány, jež shodou okolností nesou shodný název: „*Železná koruna*“.¹

Z hlediska formálního mohu s potěšením konstatovat, že v práci nacházíme jen málo pravopisných chyb a překlepů. (Např. na s. 14 čteme „*nezávidění hodné*“ místo správného „*nezáviděnihodné*“, Joachim Wenzel Lucin ze s. 38 nebyl farářem „*z Hoštky*“, ale „*z Hošťky*“, v latinské citaci na s. 55 má být napsáno „*cum rusticis*“, nikoliv „*cum rustici*“.) Ani stylistických nedostatků není mnoho – jedná se především o opakování stejných formulací (např. na s. 9 následuje po větě „*Je zde také věnována pozornost...*“ věta „*Je zde věnována pozornost...*“). V seznamu zkratk je špatně rozepsána zkratka APA. Nejedná se o „*Archiv pražské diecéze*“, ale o „*Archiv pražského arcibiskupství*“.

K obsahu práce: V obecněji zaměřených úvodních kapitolách o pobělohorském vývoji českých zemí postrádám některé novější studie, např. biografii kardinála Harracha od Alessandra Catalana. Některé zde uvedené formulace se mi zdají příliš vyhrocené a zkreslující historickou realitu (např. s. 21: „[šlechtici] *ždímalí zuboženou zemi*“).

Část o průběhu selského povstání na Mělnicku je zpracována pečlivě. Nutno však podotknout, že nikoliv na základě archivních pramenů, ale pouze registů dokumentů obsažených v uvedené publikaci E. Čáňové. Některé Čáňovou použité formulace ovšem zřejmě neodrážejí

¹ Jejich autory jsou Václav Lipovský, Josef Svátek a Václav Kaplický.

příliš přesně text pramenů. Např. regist dokumentu č. 609 na s. 301 mluví o „*nevolnicích*“. Ve shodě s tím Sitař na s. 40 píše, že „*si nevolníci budou stěžovat u císaře*“. Dle mého názoru však v originálu listu hejtmána Čermáka pojem „*nevolníci*“ použit není. Pokud se Sitař tématu selských rebelií hodlá věnovat i ve svém dalším studiu, doporučoval bych alespoň v případě důležitějších pramenů studovat přímo originály, jejichž informační hodnota je samozřejmě vyšší. (Např. regist dokumentu č. 610 má u Čáňové 7 řádků, zatímco příslušná archivalie čítá 7 stran.) Předkládaná bakalářská práce ale i tak přináší informace, které v jiných studiích o daném tématu nenajdeme (např. epizodu ze Vtelna). V souvislosti s uvedenou částí bych se pozastavil nad názvem posuzované bakalářské práce. Autor totiž mimo jiné dochází k závěru, že „*neklid*“ sedláků roku 1680 *nebyl* motivován nábožensky. Pak je ovšem poněkud zvláštní ponechávat název „*Historie bojů o víru na Mělnicku ...*“.²

Také kapitoly o beletrii jsou solidní, i když i zde mám připomínky. Poznámka č. 278 obsahuje odkaz na Wikipedii. Jistě by se našel i jiný text o životě spisovatele Josefa Svátka než článek na internetové encyklopedii. Zajímavou informací je, že legendární železná koruna selských „*rebelantů*“ je zmíněna i v Rinckově biografii Leopolda I. z počátku 18. století. Chybí mi ovšem odkaz na příslušnou stranu Rinckova díla. Kapitoly o beletristických dílech o jezuitech jsou poněkud nadbytečné – s tématem práce přímo nesouvisejí.

Závěrem: Sitařův text i přes zmíněné výtky splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. V nejednom směru rozšiřuje a zpřesňuje dosavadní obraz, který o průběhu selského povstání roku 1680 přinesly starší studie. Proto jej doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

V Praze, 8. června 2017

PhDr. Oldřich Chládek, PhD.

² Také s „*dobovou literaturou*“ v názvu práce mám poněkud problém. V daném kontextu pod tímto pojmem rozumím literaturu 17. století. Autor však analyzuje beletrii 19. a 20. století.